

Klaraborg spred kunglig glans

Under general Löwenhielms tid var det glans över Klaraborgs herrgård. Rent av kunglig glans. Oscar I kom på besök flera gånger men det var långt innan här blev fattigvårdsinrättning och studentkår.

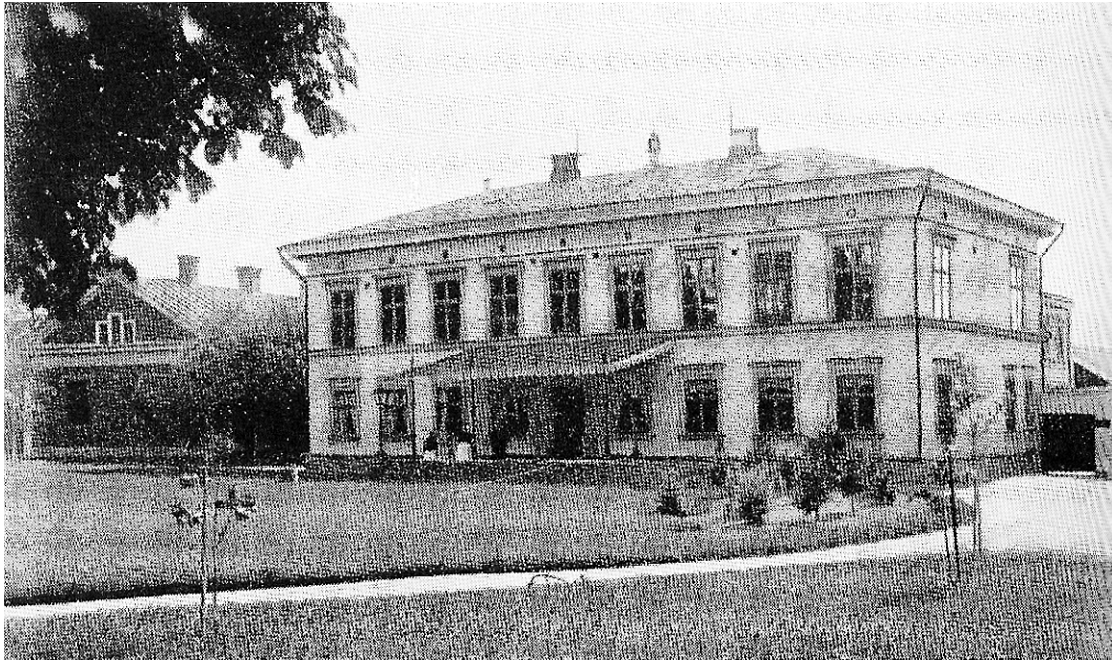
Det var inte själva herrgårdsbyggnaden som var först på plats. Det var brännvinsbränneriet som byggdes 1774 efter att Gustav III förbjudit husbehovsbränningen.

1849 BLEV generalen och greven C.G. Löwenhielm ägare till området och 1849-50 lät han bygga sig ett ståtligt herresäte: Klaraborg.

Det sammanbyggdes med bakomvarande brännerihus och fick den T-form som syns än idag.

GENERALEN, SOM var född 1790, var inte vem som helst. Han ingick i kronprins Oscar Bernadottes uppvakning och var den som 1821 å prinsens vägnar anhöll om belgiska prinsessan Josephines hand. Han hade varit ministerpresident i Konstantinopel och minister i Wien.

Det var bara vintertid han bodde

1849-50 byggdes Klaraborgs herrgård. Här fanns stor park och på baksidan sammanbyggdes den med det tidigare brännerihuset.

FOTO: UR MATS RONGES DET GAMLA CARLSTAD

på Klaraborg. Somrarna var vikta åt Long säteri i Grums. Och när han och ryskfödda furstinnehustrun Natalie flyttade in till Klaraborg var det en stor händelse i lilla Karlstad. Tjusiga hästdragna vagnar i korte-

ge med uniformsklädda kuskar.

OSCAR I med söner gästade Klaraborg flera gånger och bidrog till glansen. Men 1858 dog Löwenhielm och då köpte staden gården

och den blev fattigvårds- och arbetsinrättning 1886.

1907 SKEDDE ny- och tillbyggnad vid Klaraborg: nuvarande Kommunala musikskolan, vars två översta

våningar blev sjukhus och ett sinnessjukhus.

Här var även ålderdomshem men i slutet av 1940-talet ansågs inte Klaraborg uppfylla kraven och på 50-talet var här psykiatrisk klinik.

STUDENTERNA KOM på 1960-talet med universitetsbibliotek och undervisning till Klaraborg. När universitetsfilialen startade 1967 blev det studentkår här. 1991 köpte kåren gården av kommunen men 2006 flyttade kåren ut och fastigheten ägs åter av kommunen och är fylld av olika verksamheter (se artikel här intill).

I början av 2000-talet renoverades herrgården, ny puts sattes upp och en ursprunglig dekor över fönstren återställdes.

EVA DAHL

KÄLLOR: C.E. Nygren: Karlstads historia före branden 1865.

C.E. Nygren: Karlstads brand 1865 och stadens senare historia

Mats Ronge: Det gamla Carlstad. Pernilla Svang Wallbom: Klaraborg, från därhus till kärhus, B-uppsats i ekonomisk historia.

Anita Jonsson: Klaraborgs herrgård- bryggeri, därhus och kärhus

Dörrar stängs av herrgårdens spökande greve?

Även om greve Löwenhielm påstås spöka i sin gamla herrgård om nätterna så är det mindre av aristokrater och mer av föreningsliv i dagens Klaraborg.

2013 års Klaraborgs herrgård har interiört inte så mycket kvar av det ursprungliga. Därtill har den hyst alltför många olika verksamheter. Men entrén och trappan till övervåningen är fortfarande pampiga.

DÄR UPPE LIGGER salongerna i fil med höga fönster och salsdörrar. Kafé Iris med lunch- kafé- och syverksamhet, i ena änden och Futurum-länkarna, i den andra. Här är, som på många andra herrgårdar, högre i tak än på nedre botten.

I huset finns även Kris, NBV och Kulturskolan med teater och dans. Apropå dans så är det många matgäster hos Iris som minns en annan tid i huset:

– Här har jag dansat, får vi höra, berättar Ingalill Andersson.

LARS RYMAN på Futurum-Länkarna, som hjälper människor till ett nyktert liv, berättar att många tror att man just därför rivit studentkårens gamla bar.

– Men det har vi inte. Istället blir den en symbol för vad man kan göra och servera när man slutat dricka alkohol.

DET LÄR HÄNDA konstiga saker i huset om nätterna:

– Dörrar stängs och jag har själv sett en figur. Det är greven som går igen...

Klaraborgs herrgård och intilliggande byggnader har en brokig historia som herresäte, sinnessjukhus, fattigvårdsanstalt, arbetsinrättning, folkskola och kärhus. Dagens Klaraborg är ett förenings- och skolhus.

FOTO: EVA DAHL

EVA DAHL

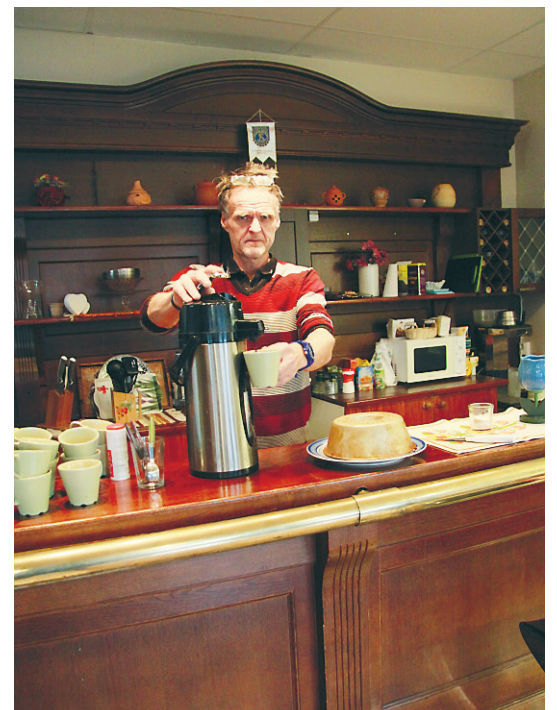
De höga salsdörrarna mellan salongerna.

Sirlig dekor som återställdes vid renoveringen i början av 2000-talet.

Kafé Iris drivs av Internationella kvinnoföreningen, IQF, med kafé och lunchrestaurang för allmänheten. Här samtalas Lars Ryman, Futurumlänkarna med Irina Oredsson och Ingalill Andersson.

I Futurumlänkarnas händer serveras ingen alkohol vid studentkårens gamla bar längre, bara kaffe och annat alkoholfritt, visar Lars Ryman.